

ARQUIVO DA

UNIVERSIDADE

COLÉGIO DA COMPANHIA DE JESUS
E
UNIVERSIDADE DE ÉVORA

1573

Padroados de igrejas e Mont' Agrasso. Traslados de concordatas entre os reis e os bispos D. Durando, 1309 era, e D. Fernando 1343 era - selo redondo de D. Sebastião caixa e capa.

Gav. 6 - Maço 2 - N.º 36

L

Com Sebalhaõ per graci de dõs Rei de portugal e das

Alguarues da quem e dalem mar em Africa sãr de quime e da conquista naueguacam comercio de Ethiopia Ara-
bia Persia e da India e Aquantos e sta minha carta uirem faco saber que o reitor e padres do collegio do spiritu
sancto da companhia de jhu e uniuersidade desta cidade de vora me emuiaram dizer per sua peticao que ante
os bees que o dito collegio tem he oprazo de monte a graco termo de lixboa, e porque pera conseruacao de seu direito
tem necessidade do trelado do estromento da troca e permudacam que delle se fez com obpo de vora o qual esta
na torre do tombo de lixboa me pedia lhe mande passar prouisam pera lhe ser dado em forma autentica que
faca fee e recebera merce e visto seu requerimento e querendo lhe fazer graca e merce passei hua minha
prouisao pera o doctor Antõ de castilho domeu de sãbargo de sãbarguador da casa da supplicam e guardamoor
da torre do tombo feita em vora a vinte seis de Janeiro do presente anno e subscripta per jorge da costa meu seruido
da camara, pella qual mandei que lhe desse o trelado na forma acustumada e em comprimento da dita
minha prouisao o dito guardamoor se buscou pello seruido de seu carregõ abaixo nomeado que obuscou e achou
no libro primeiro das direitas reais aas folhas 45 e cinco da qual o trelado he o seguinte e ja setiron
outro tal trelado //

Nouerint vniuersi presentem literam inspecturi quod ego Iohannes Egidij publicus tabullio Elboren vidi et di-
ligenter inspexi ac legi in presentia reuerendi patris dñi. f. Epi Elboren quandam litteram sigilatam sigillo dñi
Alfonsi bone memorie Illustris Regis Port. et Algarbij ac sigillis felicis recordationis domini Durandi Epi
Elboren ac capituli ejusdem tenorem qui sequitur continentem ¶ In nomine Sancte et indiuidue trinitatis
patris et filij et spūs Sancti amen ¶ Vniuersis presentem literam inspecturis notum facimus. Nos frater ge-
raldus dñici doctor fratrum predicatorum vlixbonen Alfonsus Suerij Super iudex dñi Regis Port. et Algarbij
Rector Ecclie Sancti leonardi de Atouguia et Vincentius Iohannis canonicus Elboren Illustris dominum
Alfonssum dei gratia Regem Portugualie et Algarbij et venerabilem patrem dominum. D. eadem Ep̄m Elboren
et procuratores capituli ejusdem compromisisse in nos sub hac forma ¶ In dei nomine amen ¶ Nouerint
vniuersi presentem literam inspecturi q̄ cum questiones verterentur et verti sperarentur inter nos dominum
Alfonssum dei gr̄a Regem Portugualie et Algarbij ex una parte et dñm. D. eadem Ep̄m et capitulum Elboren
ex altera super quibusdam possessionibus scilicet Arraiollas cum terminis suis vineeiro et Alcacouas cu
terminis suis et super iuribus quibusdam que ego dictus rex peto in predictis locis et iuribus patronatus Ec-
cliarum predictorum locorum tam factarum quam faciendarum et possessione de monte a graco que cardosa
vocatur et super fructibus ipsius possessionis et possessione de Montouto et iuribus patronatus Eccliarum Cui-
tatis Elboren et terminorum suorum et montis Maioris noui et terminorum suorum et Regie et terminoru
suorum excepto iure patronatus Ecclie Sancte Mariae de Begia tam Eccliarum factarum quam faciendarum
in omnibq̄ predictis locis et super iure patronatus Ecclie facte et Eccliarum faciendarum de vora monte et
de suo termino et super iure patronatus Ecclie Sancte Mariae de Alcacoua de Elbis et tercijs pontificalibus
de monte Saraq̄ et de Villa uicosa tandem post multas altercationes. Nos predicti rex Ep̄s et nos Iohannes mar-
tini et petrus Iohannis canonici Elboren et procuratores capituli ejusdem nomine ipsius capituli indiscretos
viros fratrem Geraldum dominici doctorem fratrum predicatorum vlixbonen et Alfonssum Suerij Super iu-
dicem domini Regis Rectorem Ecclie Sancti leonardi de Atouguia et Vincentium Iohannis canonicum Elboren
simpliciter et de plano super predictis pronobis et successoribus nostris compromittimus sub hac forma quod
quicquid ipsi iudicauerint laudauerint compusuerint arbitrati fuerint ordinauerint, mandauerint super

premissis omnibus et ipsorum quolibet ratum et firmum habebimus promittentes pronobis et successoribus nostris
bona fide et subpena decem milium marcarum puri argenti soluendarum parti parenti dictorum arbitratorum
vel amicabilium compositorum iudicium arbitrum compositionem mandatum laudum siue ordinationem
nos perpetuo seruaturus dato nichilominus manente arbitrio iudicio compositione mandato laudo siue
ordinatione in omnibus predictis et ipsorum quolibet Damus etiam eisdem arbitris liberam et generalem
potestatem procedendi in omnibus questionibus seu querelis earum qualibet de plano et sine strepitu iudicij
seruato iuris ordine non seruato in scriptis et sine scriptis citatis partibus et non citatis lite contestata
presentibus partibus altera absente diebus feriatis et nonferiatis causa instructa et non
instructa iuris solemnitate seruata et non seruata prout predicti arbitri
Tenor autem procurationis talis est et Nouerint uniuersi presentes literas inspecturi quod nos P. de canus
et capitulum Elboren super quibusdam causis seu questionibus que vertuntur et verti sperantur
inter dominum A. de gratia illustrem Regem Portus et Algarbij ex una parte et venerabilem patrem dominum
D. eadem Episcopum Elboren et nos ex altera super quibusdam possessionibus scilicet Arraiollos cum terminis suis
Vimeeiro et Alcacouas cum terminis suis et super quibusdam iuribus que dictus Rex petit in locis predictis et
iuribus patronatus Ecclesiarum predictorum locorum et super possessione de monte agraco que cardosa vocatur et super
fructibus ipsius possessionis et super possessione de Montouto et super iuribus patronatus Ecclesiarum ciuitatis
Elboren et terminorum suorum factarum et faciendarum et Montis maioris noui et terminorum suorum factarum
et faciendarum et Begie et terminorum suorum factarum et faciendarum et tertijs pontificalibus de Monte
sara et de villa uicosa constituimus seu ordinamus de consensu Episcopi nostri iohannem martini et petrum iohannis
canonicos Elboren latores presentium procuratores nostros syndicos uel autores quodlibet illorum in solidum ita
quod non sit melior conditio occupantis ad agendum defendendum excipiendum replicandum componendum et
ad compromittendum subpena et sub qua cumque forma verborum et ad faciendum omnia et singula que nos
facere possemus in omnibus supra dictis si presentes essemus et ad prestandum in animabus nostris cuiuslibet gene-
ris sacramentum et promittimus nos ratum et firmum habituros quicquid dicti procuratores syndici uel auc-
tores uel alter eorum fecerint seu fecerit super premissis omnibus et singulis premissorum et ad hec obseruanda
obligamus omnia bona nostra sub specialis titulo hypothecae data Elbore .vij. x. calendis de cembrijs era Millesima
trecentesima nona et ut hoc non possit indubium deuenire Nos predictus Rex et Episcopus et nos predicti pro-
curatores fecimus presentem literam sigillorum nostrorum et sigilli Elboren capituli munimine communiri aucta
sunt hec apud Vlixbonam .vij. calendis de cembrijs era Millesima trecentesima nona et Nos uero supra dicti
arbitri seu arbitratores volentes utriusque partis dampnis et periculis obuiare parcendo non modicum laboribus
et expensis visis et intellectis rationibus et iuribus utriusque partis circumstantijsque predictorum locorum et conditi-
onibus eorundem et habito super eis consilio peritorum attenta etiam diligenter utilitate que nunc est et esse
poterit in futuro tam diu Regis quam etiam Ecclesie Elboren inuenimus dictas possessiones de Arraiollos et de
Vimeeiro et de Alcacouas in presenti non multum esse fructuosas Ecclesie Elboren nec fieri posse in futuro propter
plurimas condiciones quas longum esset persingula enarrare. Considerantes quod si predictae possessiones facte fuerint
Regie poterunt esse utiles quo ad tuitionem Regni Portus et quod ualde magnam inde poterit dicta Ecclesia utilitatem
consequi dictas possessiones scilicet de Arraiollos cum suis terminis de Vimeeiro et de Alcacouas cum suis terminis
pro bono pacis et concordie et utilitate partis utriusque mandando laudando arbitrando ad iudicamus dno Regi
quo ad omnia temporalia prout Ecclesia Elboren habet eas de iure debet habere. Ita tamen quod Ecclesia Elboren
iura patronatus omnium Ecclesiarum tam factarum quam faciendarum et omnia iura spiritualia habeat
in locis superius memoratis et terminis eorundem ad iudicamus etiam mandando laudando arbitrando quod
habeat Ecclesia Elboren suas domos et foueas et omnia sua mobilia quas modo habet in locis memoratis man-
damus etiam quod dominus Rex det Episcopo et capitulo Elboren in loco competenti placam in loco de Vimeeiro et de
Alcacouas ubi possint domos sibi edificare quoad sui habitationem et quoad panem et vinum suum coligendu.
Det etiam sibi placam in Arraiollos ad faciendam apothecam in qua possint coligere vinum suum. Manda-
mus insuper quod dominus Rex det Episcopo loca in omnibus predictis locis et terminis eorundem quoad Ecclesias edifi-
candas et cimiterium mortuorum et quoad habitationem clericorum ibidem seruientium. Ad iudicamus

insuper Ecclia Elboren laudando, mandando, arbitrando hereditatem de Monte agraco que Cardoso uocatur Bisperra
 & patameira cum fructibus qui ibi sunt quam dominus rex dixit ad se pertinere et in cuius est possessione. Et item ad-
 iudicamus tertias pontificales de monte maiore et de villa uicosa Ecclia Elboren imponendo perpetuum silentium
 predicto dno regi super predictis tercijs pontificalibus Mandamus etiam qd dominus rex restituat incontinenti Ecclia
 Elboren possessionem de Montouto saluum sit tu domino regi si eam peritiam juris voluerit demandare. Ad iudicamus
 etiam Ecclia Elboren laudando, mandando, arbitrando, diffiniendo iura patronatus Eccliarum Ciuitatis Elboren
 et terminorum suarum factarum et faciendarum et Eccliarum Montis maioris noui et terminorum suorum fac-
 tarum et faciendarum et Eccliarum de Beja et terminorum suorum factarum et faciendarum secundum quod
 dominus rex ea habet et de iure debet habere excepto iure patronatus Ecclie sancte Mariae de Begia. Ad iudicamus
 etiam predictae Ecclie Elboren laudando mandando, arbitrando, diffiniendo iura patronatus Ecclie facte et
 Eccliarum faciendarum de euora monte et de suis terminis excepta illa parte termini de Stremoz quam dominus
 rex dedit pro termino euora monti, mandamus etiam et iudicamus laudando et arbitrando qd incontinenti
 Eccliam sancti Antonij Eccliam sancti Mametis ciuitatis Elboren et Eccliam sancti Petri Montis Maioris noui
 et dominus rex Ecclia Elboren liberas et quietas ab illis quibus eas modo tenent et in possessionem liberam uel quasi
 possessionem istarum trium Eccliarum Eccliam Elboren inducat et quod decetero dominus rex non presentet
 in aliqua predictarum Eccliarum tam factarum quam faciendarum quarum iura patronatus ad iudicauimus et
 ad iudicamus Ecclia Elboren ad iudicamus et laudando, mandando, arbitrando diffiniendo ius patronatus Ecclie
 Sancte Mariae de Alcaçoua de Elbis predicto dno regi super eo dicto ep'o et Ecclia Elboren perpetuum silentium impo-
 nentes et hec omnia et singula supradicta facimus et ordinamus et iudicamus etiam pro bono pacis utriusq; par-
 tis et tranquillitate et ad iudicando mandamus omnia et singula ab utraq; parte bona fide et sub pena in com-
 promisso superius nominata perpetuo inuiolabiliter obseruari qua pena soluta uel non soluta sententia man-
 datum arbitrium seu laudum nihilominus in suo robore maneat et ut hoc non possit alicui indubium eue-
 nire mandamus inde fieri duas patentes litteras com similes quarum una debet remanere apud dominum regem
 et alia penes epum et Eccliam Elboren et mandamus qd in isto arbitrio mandato iudicio seu laudo partes
 apponant sua sigilla et nos dominus rex epus et procuratores memorati omnia et singula supradicta rata
 et firma habentes ea promittimus pronobis et pro successoribus nris bonafide et supradicta pena nos perpetuo ser-
 uaturus in quarum rerum testimonio has cartas nos predicti rex et epus nris sigillis, et nos predicti procuratores
 sigillo Capituli Elboren facimus communiri. Acta sunt hec apud uix bonam quarta die de cembri Era millesima trecen-
 tesima nona. Quia perlecta dictus dominus epus supradictus ff. mandauit michi tabelioni supradicto
 quod dictam litteram transcriberem et in publicam formam redigerem et signum meum apponerem in eadem
 et ego tabelio supradictus demando dicti ep'i dictam litteram transcripsi de uerbo ad uerbum et in ea signum
 meum apposui qd tale est in testimonium promissorum Acta Elbore quinto idus Maij Era millesima trecen-
 tesima quadragesima tertia presentibus supradicto domino ep'o donis johanem fernandi pellagio dominici
 jacobo johanis. Vincentio petri Petro Pellagij canonicis Elborensis. Enam dixi maisn adita carta
 Aqual assi achada nodito liuro dotombo por parte dos ditos Reytor e padres do collegio do espiritu sancto da companhia
 de jhu e acidade de uora foi pedido ao guarda moor da dita torre dotombo que lhe desse o beta do por quanto lhe he necessario
 esse speram delle ajudar nelle hofes dar em esta minha carta assi e damaneira que nodito liuro he scripto e nesta far
 mercam a qual daram tanta e tam comprida fec quomo a propria do dito liuro por quanto foi com ella concertada Dado
 em a minha nobre e sempre leal cidade de lizeboa a do redias domes de julho e lize no so ser homandou pello doctor Ant
 de castiho do seu de sem bargo desembargado da casa da supplicam e guarda moor da torre dotombo Miguel da costa
 hafer anno donaseimento de no so ser jhu xpo de mil e quinhentos setenta e tres annos non facadunuidanas
 antielinhas que digem n-na sega pagina digem et/et/ e as 1000 paneado q dy tertijs sasr os
 tres e pacos q nadita pagina e tam porque da mesma manz e tam no do/ e do do uay nauer
 de scripto co as mesmas leras co que e tam no proprio scriptas sob scripto por my xpo uo de
 Genauente scriuado da torre dotombo //

Antonio de castiho

